

גם אם לגבי הקטורת והלבונה זוהי דרשה גמורה. לפיכך הזכיר הרמב"ם בעניין איסור אכילתם בטומאת עצמן שלוקים על "לבונת המנחה", ולא הזכיר את העצים (זבח תודה)²².

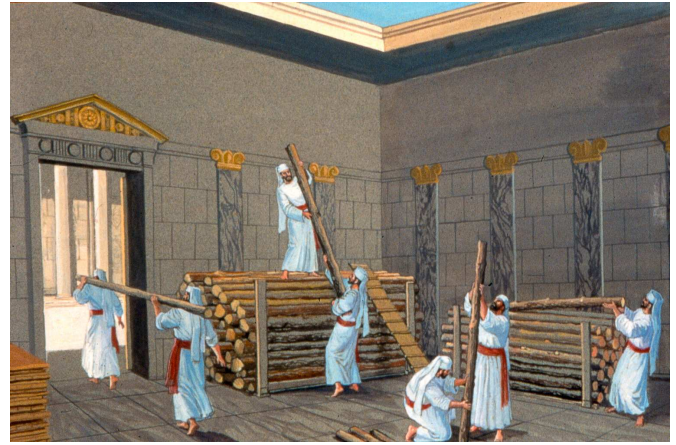
סיכום

נחלקו תנא קמא ור' שמעון במשנה האם חייבים משום טומאה ונותר על אכילת קרבנות שאינם ראויים לאכילה. בגמ' נחלקו הדעות על מה בדיוק נחלקו: האם על טומאת הדבר הנאכל בלבד, או טומאת האיש האוכל בלבד, או על שתייהן. לדעת תוס', על פי כל הדעות בסוגיה סוברים חכמים שיש איסור כרת בטומאת הגוף, והדיון הוא רק על דעתם לגבי חיוב המלקות. מסקנת הגמ', על כל פנים, שהחייבים על טומאת האוכל והנאכל תלויים זה בזה, ומחלוקת התנאים היא על שני הנושאים. על פי זה, לדעת ר' שמעון עצים ולבונה אינם נטמאים כלל מדאורייתא (רש"י), או שנטמאים אך אין מלקות על אכילתם (תוס').

הראב"ד פוסק כדעת חכמים, שיש איסור כרת בעצים ולבונה בטומאת הגוף ומלקות בטומאת בשר, ככל הקרבנות. הרמב"ם, לעומת זאת, על פי ההבנה הפשוטה בדבריו, פוסק שאין בהם חיוב כרת על טומאת הגוף, אך יש מלקות על טומאת בשר, ואולי אף לוקים על טומאת הגוף (כסף משנה). המקור לפסק זה הוא דעת חכמים, על פי אחת ההבנות בסוגיה לפיה הם מודים שאין חיוב כרת על טומאת הגוף (כסף משנה), או שפסק כר' שמעון (קין אורה).

יש מפרשים את הרמב"ם אחרת, שלדעתו אין לוקים עליהם אפילו בטומאת בשר ואין בהם טומאה כלל מדאורייתא, פרט לאוכל לבונה הבאה עם המנחה (עמודי אור). לאידך גיסא, יש מפרשים שהוא מודה לראב"ד שחייבים עליהם אפילו כרת משום טומאת הגוף, ופטר רק בעצים ולבונה שטרם נתקדשו בכלי (מרכבת המשנה).

מפשטות הסוגיה נראה שדין העצים וזהה לדין הלבונה, וכך נקטו תוס'. יש שחילקו ביניהם, שבעצים אין חיוב כלל מדאורייתא, מפני שלהלכה אין הם נחשבים כקרבן ממש (תוס' במנחות), או משום שאינם ראויים כלל לאכילה (רמב"ם, לדעת הזבח תודה).

ביקוע העצים. בלשכת העצים היו כהנים מבקעים את עצי המערכה ומכינים אותם להעלאה למזבח (יומא נד, א ופירוש הרמב"ם לשקלים ו, ב). לדעת תוספות (לד, א ד"ה שקדש בכלי) ביקוע העצים וחיתוכם למידה המתאימה מקדש את העצים לעניין חלות פסול נותר וטמא, אף על פי שהקרדום אינו כלי שרת.

טומאה בעצים

מן הדרשה "לרבות עצים ולבונה" נראה שדינם זהה, וכך נקטו תוס' (מג, א ד"ה והלבונה), שחייבים על אכילת עצים משום טומאה. אך יש המחלקים ביניהם, משני טעמים: האחד, מצד קדושתם – הלבונה היא קרבן לכל דבר, כחלק מקומץ המנחה או בפני עצמה (בבזיכי לחם הפנים), ואילו העצים אינם אלא מכשיר להקטרת הקרבנות, ולפיכך לא שייך לחייב על אכילתם. כך כתבו תוס' במנחות (כא, א ד"ה יצאו, וראה גם בחידושי הגר"ח להל' פסוהמ"ק יח, יב), שהדרשה "והבשר – לרבות עצים" היא כדעת רבי (מנחות כב, ב) הסובר שעצים הם קרבן לכל דבר, וטעונים קמיצה ומליחה, אבל לדעת חכמים אין חיוב טומאה על עצים. ראייה לדבר הביאו מהמשנה במעילה (פ"ב מ"ט), המונה את הדברים שאין בהם משום פיגול ובכל זאת חייבים עליהם משום טומאה, והם קטורת ולבונה והמנחות שאינן נאכלות, והשמיטה את העצים²¹.

חילוק נוסף בין העצים ללבונה הוא מצד הגדרתם כאוכל: הלבונה רכה וראויה לאכילה בדוחק, ואילו עצי המערכה קשים ויבשים, ולא שייכת בהם אכילה כלל. לפיכך יש לומר שהדרשה בעניינם היא אסמכתא בעלמא,

מערכה קח. שש המחשבות שיש לחשוב בשעת הקרבת הקרבן (מו, ב)

ששה דברים לשמם הזבח נזבח: א. לשם זבח, האמור בפרק א. ב. לשם זובח (ראה בעניינה של מחשבה זו במערכה ה,

בפרק ראשון במסכת הזוכרה המחשבה לשם הקרבן והלכותיה. משנתנו מרחיבה את היריעה ומונה

שהעצים מקבלין טומאה אינו אלא בעצים של קרבן בלבד, שהם נפסלין ואסור להסיקן על גבי המזבח". מלשונו משמע שלגבי עצים אין מקום לדון על אכילה כלל, אלא רק על הקרבתם בטומאה. בנקודה זו אכן פסק חכמים, שזר המסדר עצים חייב כמקטיר אברים (הל' ביאת המקדש ט, ה), ומסתבר שהוא הדין לטמא המקריב (על פי המשנה קיב, ב, שזרות וטומאה תלויות זו בזו).

21. טעם אפשרי נוסף להעדר קדושת קרבן בעצים הוא שאין מניחים אותם בכלי שרת המקדשם, עיין תוס' לעיל לד, א ד"ה שקדש, ועיין בגר"ז שם, שדן לגבי לבונה באיזה שלב היא מתקדשת בכלי לעניין זה.

22. באחרונים עמדו גם על לשון הרמב"ם בפירוש המשנה: "ור' שמעון אומר... שאם אכל הטמא קטורת ולבונה או הקריב עצים טהורים – הרי זה פטור... ומה

לשם ה' – "לשם מי שאמר והיה העולם". בפשטות מחשבה זו באה לאפוקי ממחשבה לעבודה זרה, ח"ו. אך יש שפירשו שיעשה את הקרבן לשם קיום מצות ה' ולא כמעשה סתמי (עיין פרי צדיק, תזריע, אות ט), או לכבוד חברו ('איזהו מקומן', וכעין דברי תוס' להלן קח, ב ד"ה והמעלה להדיוט). פירוש אחר: ההקרבה תהיה מתוך כוונה ותפיסה מסוימת, שהקב"ה רוצה בעולמו וחפץ להיטיב ('ראש המזבח' כאן, ראה דבריו הקצרים והעמוקים על מחשבת הקרבנות בישראל, ועיין גם בחסדי דוד פ"ה ה"ז, על הכוונה לשם הוי"ה ולא לשם אלוקות).

העבודות שבהן נדרשת המחשבה

מלשון המשנה "הזבח נזבח" משמע בפשטות, שהמשנה עוסקת רק בשחיטת הקרבן. אולם גם מהמשנה הראשונה במסכת: "כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן..." המתייחסת למחשבה הראשונה משש מחשבות אלה (לשם זבח), משמע שמדובר דווקא בזביחה, ובכל זאת במשנה שבהמשך אותו פרק (יג, א) נאמר שמחשבה זו נוהגת בכל ארבע עבודות הדם: "שהזבח נפסל בארבעה דברים – בשחיטה ובקיבול ובהילוך ובזריקה". מעתה ניתן להבין שכך הדין גם בכל המחשבות האמורות כאן, והדבר תלוי במקור ממנו הן נלמדות.

הגמ' כאן (על פי הספרא ויקרא נדבה פרק ו, ט) לומדת חמישה משה דברים אלה, מהפסוק האמור בעולה (ויקרא א, ט): "והקטיר הכהן את הכל המזבחה עולה אשה ריח ניחוח לה". משתמע, אפוא, שכל הדינים הנלמדים מן הפסוק עוסקים בהקטרה. לעומת זאת, הגמ' בפרק ראשון (ד, א) לומדת שנים מדינים אלה – לשם זבח ולשם זובח ("שינוי השם" ו"שינוי בעלים") – מפסוקים אחרים, העוסקים בשחיטה: "ואם זבח שלמים קרבנו" (ויקרא ג, א) ו"ובשר זבח תודת שלמיו" (ויקרא ז, טו), ובהמשך מובאות דרשות המלמדות שמחשבת שינוי השם אסורה גם בשעת שאר עבודות הדם: קבלה, הולכה וזריקה. מהו, אפוא, היחס בין הפסוקים השונים מהם הדבר נלמד, ומדוע יש צורך בשתי דרשות למחשבת שינוי השם?

שיטת רש"י ותוספות: המחשבה בכל העבודות ואף בהקטרה

רש"י (ד"ה עולה לשם עולה) שואל, מדוע הגמ' מביאה פסוק העוסק בהקטרה ולא בשחיטה, האמורה במשנה? ומשיב שיש פסוק דומה בפרשת השלמים: "והקריב מזבח השלמים אשה לה" (ויקרא ג, ג), ממנו ניתן ללמוד חלק מן המחשבות הללו גם לגבי השחיטה (מן המילה "זבח"), והגמ' העדיפה להביא פסוק שממנו ניתן ללמוד את כל המחשבות כאחת. נראה, אפוא, שלדעתו מחשבות אלו נוהגות בין בעבודות הדם (על פי הפסוק בשלמים) ובין בהקטרה (על פי הפסוק המובא בסוגיה כאן).

בפירושו לתורה על פסוק זה (ויקרא א, ט) כתב רש"י: "עולה – לשם עולה יקטירו; אשה – כשישחטנו יהא

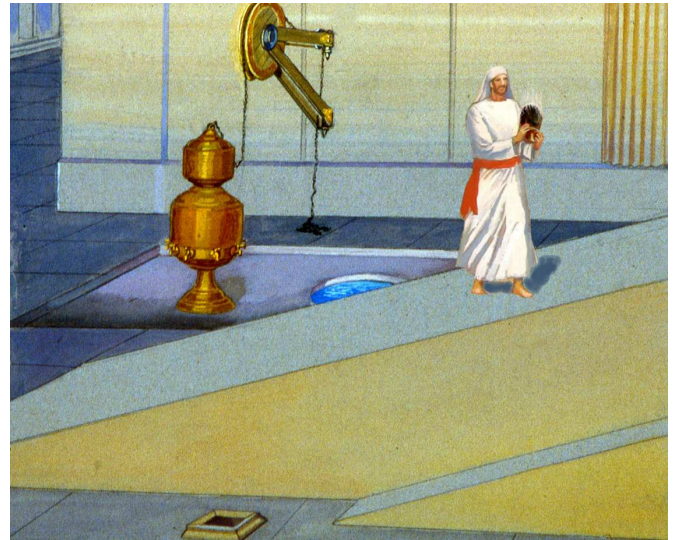
ושם דיון האם היא כלולה ב"שלא לשמן". ג. לשם ה'. ד. לשם אישים. ה. לשם ריח. ו. לשם ניחוח. מלבד ששה דברים אלו, החטאת והאשם צריכים להישחט גם לשם החטא עליו הם מובאים. יש לברר באיזה שלב של הזבח דרושות המחשבות הללו, והאם כולן מעכבות אף בדיעבד, והשוחט בלא לחשוב אודותן – לא עלו לו לשם חובה, כדין מחשבה שלא לשמה.

המחשבות

כמה מן המחשבות המוזכרות במשנה טעונות הבהרה והגדרה מדויקת:

לשם אישים – הגמ' מפרשת שהכוונה "לאפוקי כבבא", ופירש רש"י שאסור לזבוח להתכוון לצלות את הבשר בלא לשורפו לגמרי. הרמב"ן (בפירושו לויקרא א, ט) מביא את פירוש רש"י ומסכים עמו, אך מוסיף שני הסברים הנוגעים לצורת האש: האחד, שיש להתכוון להעלות את הבשר על אש בוערת, ולא על גחלים עוממות הכבות והולכות (כבבא – לשון כיבוי). השני, שיש לגרוס "גבבא", דהיינו, יש לכוון להעלות את הבשר על אש העצים ולא על אש של קש וגבבא (שאריות תבואה שנגבבו – נלקטו – מהשדה).

לשם ריח – יש להתכוון ששריפת הקרבן במזבח תפיץ ריח, ולא שיעלנו בהיותו למטה ויעלנו אחר כך למזבח להשלמת שריפתו. הרמב"ם (הל' מעשה הקרבנות ד, יא) כותב: "שתהיה מחשבתו... שהקטרתו לריח בלבד", וכוונתו, שלא יחשוב שהקב"ה זקוק לקרבן לאכילתו ח"ו (ערוך השלחן העתיד, ע, טו).

העלאת אבר שכבר נצלה בעזרה. מכיוון שהקטרתו כעת לא תפיץ ריח כשל שריפת בשר טרי, אין זה "לשם ריח".

לשם ניחוח – "לשם נחת רוח" לה'. הנחת היא מכך שנעשה רצונו, ולא שתהא סבור שיש אכילה ושתייה לפני, שאם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה" (תוספות אחרות' על המקבילה בספרא, ויקרא נדבה פרק ו, ט, על פי תהלים נ"ב).

מחשבתו בעת שחיטת העולה! לשם ששה דברים...". רבים הבינו מכך, שלדעת הרמב"ם דין זה נאמר בזמן השחיטה בלבד, כלשון המשנה "הזבח נזבח" (פרט ל"לשם זבח" ו"לשם זבח" שנדרש בכל ארבע העבודות, כאמור)². הדבר בולט בהשוואה להלכה הקודמת (הלכה י), בה עוסק הרמב"ם בשתי המחשבות הראשונות, ושם הדגיש שמדובר בכל העבודות: "כל הזבחים צריך העובר שתהיה מחשבתו לשם הזבח ולשם בעליו, בשעת זביחה ובשעת קבלת הדם ובשעת הולכת הדם ובשעת זריקתו על המזבח" (ערוך השולחן סי' ע"ט). טעם הדבר, שמכיוון שלגבי מחשבות אלו יש רק דרשה אחת – יש להעמידן בתחילת העבודה, בשחיטה (ערוך השולחן, שם).

מאידך, יש אחרונים הסוברים כי גם הרמב"ם מסכים לתוס' שצריך לחשוב מחשבות אלה בכל העבודות, ואף בהקטרה (קין אורה ב,א וזבח תודה כאן)³. מה שהזכיר את השחיטה דווקא הוא לרבותא, שאפילו בה צריך לחשוב כך (קין אורה), או מפני שדי שיחשוב בשעת השחיטה, ולאחר מכן – "כל העושה על דעת הראשונה הוא עושה" (זבח תודה).

בספרי (קורח פסקא קטז) מצינו דעה שיש מצוה לכתחילה בהקטרה לשמה, ואפילו לשם הבעלים (ולא כתוס', ששם זבח לא שייך בהקטרה): "ר' יאשיה אומר: מניין אתה אומר שאם זרק את הדם ואינו יודע לשם מי זרקו, והקטיר את החלב ואינו יודע לשם מי הקטירו, שהכהנים נושאים עוון על כך? ת"ל 'אתה ובניך ובית אביך אתך תשאו את עוון המקדש'" (ועיין 'תורה שלמה' מילואים לפרשת בא, ח). מבחינה מעשית יש בכך קושי, שכן ההקטרה יכולה להיות בלילה, זמן רב אחרי השחיטה, וקשה להניח שהכהנים יוכלו לדעת של מי היה כל קרבן.

הקטרה על גחלים ללא אש (על ה'תפוח' במרכז הציור). לדעת הרמב"ן התנאי "לשם אישים" בא לשלול הקטרה באופן זה.

עבודות הדם: קבלה, הולכה וזריקה.
3. בקין אורה מכריח שהדין כך גם בהקטרה מפני שחלק ממחשבות אלו (לשם אישים ולשם ריח) עוסקות בהקטרה. כאמור, מרש"י על התורה נראה שהסברה הפוכה, שדווקא באלו לא מדובר על מחשבה בזמן ההקטרה. בזבח תודה מוכיח את הצורך במחשבה בשעת הקטרה מפסוק מפורש בפרשת אחרי מות (ויקרא יז,): "והקטיר החלב לריח ניחוח לה". אך לא מצינו שפסוק זה נדרש לעניין כוונה,

שוחטו לשם האש". מדבריו מתבאר, שאמנם עקרונית כל המחשבות נצרכות בכל העבודות, אבל בפועל יש חילוק ביניהן: בשעת העיסוק בפועל בהקטרה אין צורך לחשוב "לשם אישים, לשם ריח", שכוונתם, כאמור, לבצע את ההקטרה כהלכתה, שהרי הוא עושה זאת כעת (עיין במזרחי ושאר מפרשי רש"י). רק בשלב שלפני ההקטרה נדרשת הכוונה להקטיר כהלכה.

תוס' בתחילת המסכת (ב,א ד"ה כל) דנים במפורש בשאלת היחס בין הדרשה כאן לבין הדרשות בפרק ראשון, ומסבירים, שמדפסוקים בפרק ראשון אנו לומדים ששינוי השם אסור בזמן השחיטה, ומדפסוק המובא בסוגייתנו למדים שהוא אסור גם בשעת ההקטרה. לפי זה, לכאורה, המחשבות הנלמדות רק מן הפסוק "עולה אשה ריח ניחוח" נאמרו רק על שעת ההקטרה, אולם תוס' מדייקים להיפך מלשון משנתנו "הזבח נזבח", וביארו כך: הפסוק בסוגייתנו מקיש את מחשבת שינוי השם לשאר המחשבות הנלמדות ממנו, והיקש זה מלמד שגם שאר המחשבות נדרשות בכל עבודות הדם, כדעת רש"י.

לגבי מחשבת "לשם זבח", שלא נלמדה מדפסוק המובא כאן, כותבים תוס' שאכן מחשבה זו אינה נדרשת בשעת ההקטרה. עניינה של מחשבה זו הוא בזריקה דווקא, שבה כפרת הקרבן (עיין מערכה ה).

תוס' מציעים אפשרות נוספת, לפיה כל המחשבות מלבד שינוי השם ושינוי בעלים נאמרו רק על שעת ההקטרה, והלשון "הזבח נזבח" מתייחסת באופן כללי לכך שהקרבן נעשה לשם שש מחשבות אלו, כל אחת בזמנה.

שיטת הסמ"ג: המחשבות בשעת עבודות הדם בלבד

הסמ"ג (בסוף מצות עשה קפ) כותב: "לשם ששה דברים הזבח נזבח... ומחשבה זו צריך שתהיה בכל ארבע עבודות: שחיטה קבלה הולכה וזריקה". לא הזכיר את ההקטרה, ונראה שלמד מאיזכור "לשם זבח", שאינו שייך בהקטרה, כאמור, שהמשנה עוסקת רק בעבודות הדם. כיצד נלמד דין זה מן התורה? אפשר שלדעתו ההיקש בין מחשבת לשם זבח לבין שאר המחשבות מלמד שגם הן נאמרו רק בעבודות הדם. הפסוק "והקטיר... עולה אשה..." אין פירושו שיקטיר כדי שיהיה "עולה אשה", אלא שלאחר ההקטרה יגיע הקרבן לשלמותו, וכך יהיה "עולה אשה" וכו', אבל המחשבה אודות עניינים אלו נדרשת רק עד הזריקה.

שיטת הרמב"ם

הרמב"ם (הל' מעשה הקרבנות ד,יא) פוסק: "וצריך שתהא

1. לאו דווקא עולה, אלא הוא הדין בכל הקרבנות, כלשון המשנה "הזבח", והזכיר את העולה משום שהיא מקור הדין (רדב"ז).

2. משנה למלך שם; תפארת ישראל בהקדמתו לסדר קדשים "חומר בקודש", פרק גב; תוספות רע"א זבחים ד,ו; אבי עזרי מהדורה רביעאה כאן הלכה י; ערוך השולחן (ראה להלן). הלחם משנה (הל' מעשה הקרבנות שם) כתב שלדעת הרמב"ם אין צריך לחשוב מחשבות אלה בשעת ההקטרה, אך לא כתב מה דעתו על שאר

האם מחשבות אלו מעכבות?

בערוך השולחן העתיד (ע,כב) חידש, שמחשבות אלו מעכבות אף במוכן זה שאם חשב מחשבות הפוכות מאלו – הקרבן פסול לגמרי (ולא רק שלא עלה לבעלים לשם חובה). טעם הדבר, שמחשבות אלה מנוגדות לעצם מהותו של הקרבן, וחמורות הן ממחשבת שינוי השם ושינוי בעלים. ראייה לכך הביא מהמחשבה "לשם ה'", שהיפוכה הוא, בפשטות, מחשבה להקריב לשם עבודה זרה, ומחשבה זו בוודאי פוסלת את הקרבן! אמנם, יש מי שכותב, שמחשבה זו הוזכרה אגב שאר המחשבות שבמשנה, אך באמת דינה שונה (זבח תודה ד"ה לשם). כמו כן, יש המפרשים את מחשבת לשם ה' באופנים אחרים (ראה בתחילת המערכה), ולפיהם ההיפך ממחשבת "לשם ה'" אינו מחשבת עבודה זרה. שיטת ערוך השולחן מוקשית מן המשנה (לעיל לו,א): "שאינן המחשבה פוסלת אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו והפסח והחטאת שלא לשמן".

סיכום

המשנה מונה שש מחשבות שיש לחשוב עליהן בשעת שחיטת הקרבן. הדעות חלוקות בשאלה אימתי יש לחשוב עליהן, ושלוש דעות בדבר: א. בשעת עבודת הדם ואף בהקטרה (רש"י ותוס', אם כי נראה מרש"י שבשעת ההקטרה בפועל אין צורך לחשוב את המחשבות הנוגעות לאופן עשייתה). פרט למחשבה לשם זבח, שאינה נדרשת בהקטרה (תוס'). ב. בשעת עבודת הדם בלבד (סמ"ג). ג. בשעת השחיטה בלבד (רמב"ם, להבנת רוב האחרונים). לדעת ר' יאשיהו בספרי מצוה להקטיר לשם הבעלים.

כאשר המקריב חשב במפורש מחשבה הפוכה מהנדרש, נחלקו הראשונים האם הזבח עלה לבעלים לשם חובתם (תוס') או לא (תשב"ץ). בדעת הרמב"ם בעניין זה נחלקו האחרונים, ויש מי שאף חידש בדעתו שהזבח פסול לגמרי (ערוך השולחן). בשתי המחשבות הראשונות – הכל מודים שהמחשבה מעכבת שהקרבן לא ירצה לבעליו. כמו כן, החושב לשם עבודה זרה – בודאי פסל את הקרבן לגמרי.

מערכה קט. חטאת שנשחטה לשם חולין (מו,ב)

האם היא מרצה. הסוגיה מתייחסת דווקא לשחיטה ודווקא לחטאת, ולפיכך יש לברר מה הדין בשאר העבודות המעכבות, ומה הדין בשאר הקרבנות שנשחטו לשם חולין.

חטאת שנשחטה לשם חולין – האם מכפרת?

רב יהודה אומר בשם רב דין מחודש, שחטאת שנשחטה

רבי יוסי במשנתנו אומר, כי אף אם לא היה בלבו לשם אחד מכל אלו – הזבח כשר, שהוא תנאי בית דין; והגמ' בפרק ראשון (ב,ב) מסבירה (לגבי מחשבת לשם זבח, עליה מדובר במשנה שם). שבית דין התנו שהעובד לא יאמר לשמו, מחשש שיבוא לומר שלא לשמו. ברור אפוא, שגם אם לא חשב את ארבע המחשבות האחרות, אלא הקריב סתם – לא פסל; אולם יש לברר, האם פסל את הקרבן כשחשב באחת ממחשבות אלו מחשבה הפוכה מהדרוש (כגון שחשב מתוך כוונה שלא יעלה ריח, או שהריח לא יהיה ניחוח), והאם לא ירצה על בעליו, כדין זבחים שזבחו שלא לשמם.

תוס' (ב,א ד"ה כל) כותבים, שבדיעבד מחשבות אלו אינן מעכבות כלל, והקרבן כשר ואף מרצה על הבעלים. טעמו של דבר, שהמקור למחשבות אלו הוא פסוק על הקטרה, והרי ההקטרה עצמה אינה מעכבת. לעומתם, התשב"ץ (חלק ג סימן לז) סובר שמחשבות אלו מעכבות אף בדיעבד (לא לפסול, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה), שכן לדעתו יש להשוות את כל המחשבות זו לזו.

הרמב"ם פוסק בעניין זה (הל' מעשה הקרבנות ד,יא): "וצריך שתהיה מחשבתו בשעת שחיטת העולה לשם ששה דברים... ואם שחט סתם – כשר, כמו שביארנו. והשוחרט חטאת ואשם צריך שתהיה מחשבתו לשם אותו החטא שבא עליו". מלשוננו "וצריך", משמע שמדובר בדין שאינו מעכב, וכן משמע מדבריו בהל' פסולי המוקדשין (פרק יג), שהזכיר שם רק שלוש מחשבות הפוסלות: חוץ לזמנו, חוץ למקומו, ושינוי השם ('שינוי השם' לפי הרמב"ם, כולל גם שינוי בעלים), ולא הזכיר את שאר המחשבות שבמשנתנו (משנה למלך). בלחם משנה דייק להיפך מלשון הרמב"ם: "ואם שחט סתם כשר", ממנה משמע שאם היתה לו כוונה הפוכה – הקרבן אינו מרצה; אך במשנה למלך דחה, שהרמב"ם נקט לשון זו משום שתי המחשבות הראשונות, לשם זבח ולשם זבח, שבהן אכן מחשבה הפוכה מעכבת.

בארבע

העבודות המעכבות את הקרבן – שחיטה, קבלת הדם, הולכתו וזריקתו על המזבח – צריך העובד לעשות את עבודתו לשם הקרבן אותו מקריב. אם עשה העובד אחת מעבודות אלה לשם קרבן אחר – הקרבן כשר אך אינו מרצה, ובחטאת ובפסח – הקרבן פסול (זבחים פ"א מ"א). הסוגיה עוסקת בדין חטאת שלא נשחטה לשם קרבן אלא לשם חולין, והיא דנה אם חטאת זו כשרה, ואם כן –

4. זוהי המשמעות הפשוטה של מילת "צריך" (עיין ברכות טו,א ורש"י ד"ה אלא ר' יהודה).

ובספרא שם (אחרי מות פרק ט,ד) למדו מכאן שאין ריח ניחוח בבמה, כלומר שבבמה בשעת היתר הבמות מותר לצלות את החלב לפני הקטרתו (מיוחס לר"ש שם ותפארת ישראל על המשנה להלן פ"ד מ"י, ועיין רש"י להלן קיג,א ד"ה ריח ניחוח).